

Biedt ons Moreel Fundament houvast in onzekere tijden?

(Ethische) bespiegelingen op de toekomst.

Nederlandse
Vereniging voor **nvab**
Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

BG-dagen 2025

Disclosure belangen sprekers

(Potentiële) belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
• Sponsoring en onderzoeksgelden • Adviseurschappen en honorarium incl. sprekersvergoedingen > € 500 • Aandeelhouder • Andere relatie(s)	Geen

Agenda

1. Voorstellen CBE
2. Het moreel fundament van de bedrijfsarts
3. Onzekere tijden
4. Zingeving
5. Verbinding
6. Afsluiting / Woorden van hoop voor elkaar

Doelstellingen CBE

- Het scheppen van een ethisch en praktisch verantwoord kader voor de beroepsuitoefening door de beroepsgroep.
- Het bijstaan van individuele leden bij vragen met betrekking tot een verantwoorde en correcte beroepsuitoefening.
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van het NVAB-bestuur.

Deelnemers CBE

Voorzitter	Els Carsouw	
Secretaris	Julia de Gooijer (Kwaliteitsbureau NVAB)	
Leden	Anco Straatman	Erik Rodrigues Pereira
	Ger Dijkgraaf	Hans Heijstek
	Henk Hennink	Huguette Klumperbeek
	Lex de Jong	Wil Duits
	Sylvia Beijen	Asra Al Zamily
	Eva Stemerding	
	Jan Willem Peeters (vertegenwoordiger NVAB)	

Thema's van vandaag

“We leven in onrustige tijden. Hoe pas je je aan en hoe houd je je staande als bedrijfsarts? Daarvoor is een duidelijk vertrekpunt nodig: jouw basis. Op de eerste dag staat daarom onze gedeelde basis van de bedrijfsgeneeskunde centraal. **De basis** waar we op terug kunnen vallen in tijden van uitdaging, verandering en **onzekerheid.**”

Het moreel fundament van de bedrijfsarts

Het moreel fundament maakt duidelijk waar wij als bedrijfsartsen voor staan, waarvoor we verantwoordelijkheid nemen en waarop we aanspreekbaar zijn. Dit wordt weergegeven in acht korte statements. Deze statements vormen de algemene waarden die fungeren als fundamenteën voor het professionele doen en laten van de bedrijfsarts. Het moreel fundament is gebaseerd op de ICOH Code of ethics.

Moreel fundament bedrijfsartsen

De sleutelbegrippen:

Participatie

Gezondheid

Veiligheid

Zingeving

Professionaliteit

Kennis en kunde

Toegankelijkheid

Samenwerking

Moreel fundament bedrijfsartsen (1)

1. Participatie

Alle mensen moeten kunnen participeren in de samenleving. Werk vervult hierin een essentiële rol. Bedrijfsartsen richten zich op bevorderen van duurzame inzetbaarheid van burgers en op het voorkómen van beroepsziekten, beroepsgebonden aandoeningen en arbeidsongevallen. Dat houdt ook in dat bedrijfsartsen streven naar het optimaal aanpassen van de arbeidsomstandigheden op het (gezondheidskundig) vermogen van de werkende.

Moreel fundament bedrijfsartsen (2)

2. Gezondheid

Ons handelen richt zich zowel op de gezondheid van werkenden als op de gezondheidsaspecten van de arbeid zelf (i.c. arbeidsvoorwaarden, -omstandigheden, -verhoudingen). We adopteren Hubers gezondheidsdefinitie: gezondheid als het vermogen van de werkende zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Ons handelen, voor mens én arbeid, richt zich zowel op het onderkennen en behandelen of verhelpen van beperkingen als op het onderkennen, versterken, beschermen en bevorderen van mogelijkheden.

Moreel fundament bedrijfsartsen (3)

3. Veiligheid

Ons handelen richt zich op veiligheid; veiligheid voor de werkende(n), de organisatie(s), de maatschappij en het milieu. Wij bevorderen, beschermen en dragen bij aan herstel van veiligheid in de context van werk. Daarbij geldt onze aandacht niet alleen de fysieke, mentale en materiële veiligheid, maar ook de (psycho-)sociale veiligheid in en door het werk.

4. Zingeving

Werk wordt in onze maatschappij steeds meer een waarde. Wij sluiten aan bij wat werkenden waardevol vinden en wat werk zin geeft. Ons werk draagt daaraan bij door te onderzoeken en te stimuleren dat werkenden binnen hun werk in staat zijn en gesteld worden zingeving te realiseren.

Moreel fundament bedrijfsartsen (4)

5. Professionaliteit

Onze professionaliteit wordt gekenmerkt door wetenschappelijk verantwoord, respect voor de privacy en integriteit. Integriteit wordt door ons gedefinieerd als zorgvuldig, uitlegbaar en standvastig handelen. Wij zijn bereid en in staat transparant en toetsbaar te handelen en reflecteren op aard en inhoud van ons handelen.

6. Kennis en kunde

Wij houden onze kennis en vaardigheden actueel, spelen in op verandering en weten een brug te leggen tussen evidence en praktijk zowel op micro-, meso- als macroniveau. We werken mee aan verdere academisering van de arbeids- en bedrijfsgeneeskundige kennis.

Moreel fundament bedrijfsartsen (5)

7. Toegankelijkheid

Wij zetten ons ervoor in om de toegankelijkheid van werkenden en hun vertegenwoordigers tot adequate arbeidsgerichte zorg te optimaliseren. Evenzo zorgen wij ervoor dat wij toegang tot het werk en de werkplek hebben.

8. Samenwerking

Goede bedrijfsgeneeskundige zorg vereist samenwerking met andere deskundigen binnen en buiten de arbeidsorganisatie en de gezondheidszorg. Verwijzen maakt daar onderdeel van uit.

Reflectie op “tijden van onzekerheid”

Overdenkingen:

Wat zijn de huidige onzekere tijden, wat betekent onzekerheid voor jou, wat is onzekerheid voor werknemers (in huidige tijden)?

Discussie

Onzekerheid

Onzekerheid, maatschappelijk onbehagen en persoonlijke controle

Een conceptuele en empirische analyse

Will Tiemeijer en Anne-Greet Keizer

WRR (2023)

Het rapport onderzoekt de relatie tussen gevoelens van onzekerheid, maatschappelijk onbehagen en het ervaren van persoonlijke controle. Het doel is om inzicht te krijgen in hoe deze factoren samenhangen en welke implicaties dit heeft voor beleid.

Onzekerheid

Sociale wetenschappen:

Verwijst onzekerheid naar een kenmerk van omgeving
(bijvoorbeeld onzekere economische situatie, klimaat)

Psychologie:

Daarbij verwijst onzekerheid naar een kenmerk van de persoon
(bijvoorbeeld niet weten wat te doen, onzeker over je baan)

Werkdefinitie Sociaal en Cultureel Planbureau:

De (ervaren) onvoorspelbaarheid van de toekomstige leefsituatie
van burgers

(On)zekerheid

Van zekerheid is sprake als mensen dat de “wijzen van doen” die zij belangrijk vinden in het leven in voldoende mate zijn gerealiseerd en ook in voldoende mate zijn veiliggesteld.

(PS is onzekerheid erg?)

Onzekerheid

Belangrijkste Bevindingen

- Er is een significante samenhang tussen het gebrek aan persoonlijke controle en gevoelens van maatschappelijk onbehagen.
- Mensen die weinig grip ervaren op hun eigen leven, hebben vaker het gevoel dat de samenleving als geheel niet goed functioneert.
- Dit verband is sterker dan de relatie tussen financiële situatie en maatschappelijk onbehagen.

Conclusie

Het rapport benadrukt het belang van persoonlijke controle als sleutel tot het begrijpen en aanpakken van maatschappelijk onbehagen. Door mensen meer grip te geven op hun eigen leven, kunnen gevoelens van onzekerheid en onbehagen in de samenleving worden verminderd.

Persoonlijke controle

“De mate waarin mensen door eigen handelen de uitkomsten kunnen verkrijgen die ze belangrijk vinden, ofwel: hoeveel grip zij hebben op hun leven.”

Maar ...

... er is een diepere laag

Zingeving: Viktor Frankl ontwikkelde de logotherapie: een benadering waarin het vinden van betekenis centraal staat. Volgens Frankl is de drang naar zingeving de diepste motivatie van de mens.

Reflectie op zingeving

Wat betekent zingeving voor jou?

En welke rol zie jij voor zingeving in jouw werk als bedrijfsarts?

Discussie

Verbanden

Koppeling moreel fundament,
onzekerheid/onzekere tijden en zingeving

Discussie

Afsluiting

Woorden van hoop voor elkaar